

Spolok nepočujúcich pedagógov (SNEPEDA)

Pluhová 967/48, 831 03 Bratislava-Nové Mesto

snepeda@gmail.com, 0903 029 317 (len SMS), www.snepeda.sk

IČO: 37950801, bankové spojenie: SK58 0900 0000 0006 3200 8479

Vážený pán šéfredaktor,
vážený pán zástupca šéfredaktora,
vážený pán vedúci reportérov a editorov,
vážený pán editor Bezák,

dovoľujem si obrátiť sa na Vás, nielen ako fanúšik novín Denníka N, ale aj ako predseda občianskeho združenia Spolok nepočujúcich pedagógov (SNEPEDA), ktorému nie je ľahostajný názor slovenskej komunity nepočujúcich. Ja ako predseda spolku a člen komunity nepočujúcich, Vy ako predstaviteľ redakcie Denníka N, jednej z najvplyvnejších mediálnych spoločností na Slovensku, si určite uvedomujeme našu zodpovednosť za to, aby sa akákoľvek mediálna správa, vrátane tohto textového rozhovoru a videorozhovoru, niesla v zásade, v duchu etického kódexu žurnalistiky, prípadne i tlmočenia.

Oceňujem Vašu prácu i iniciatívu, a preto cítim, že sa snažíte presadzovať záujem posúvať správy aj pre používateľov slovenského posunkového jazyka, členov slovenskej komunity nepočujúcich. Myšlienka spustiť newsfilter pre nepočujúcich je skvelá a prínosná pre slovenskú komunitu nepočujúcich.

Preto, aj na základe poznania Vašej práce a pozitívnych referencií o nej, sa na Vás obraciam v súvislosti so článkom *Štartujeme „podcasty“ pre nepočujúcich. Prečo si nepočujúci nemôžu jednoducho prečítať newsfilter ako text?*, ktorý bol zverejnený dňa 4. februára o 16:49 hod. a s videorozhovorom *Spúšťame "podcasty" pre nepočujúcich*, ktorý bol zverejnený dňa 4. februára o 17:23 hod. Prekvapilo ma, že ste neboli dobre informovaný, ktorý výraz sa v súvislosti s jednou z foriem komunikácie nepočujúcich korektne používa. Podľa zákona o posunkovej reči nepočujúcich osôb (149/1995) sa korektne používajú pojmy posunková reč a najmä slovenský posunkový jazyk. Dva výrazy znakový jazyk a znaková reč sa zaraďujú do lexikálnej kategórie čechizmu. Úplne chápem, že to nebola Vaša chyba, keďže ste neboli prv oboznámení so správnosťou používania pojmov. Na druhej strane si dovoľím Vás upozorniť, že chybu tlmočenia vykonal aj tlmočník, ktorý zachytil hovorené slovné spojenie znakový jazyk či znaková reč z úst editora a nepočujúcej dotyčnej netušiacej osobe pretlmočil s výrazom posunkový jazyk. Budem rád, keby ste dali upraviť tieto výrazy. Analogicky sa v rozhovore vyskytli nekoretné výrazy, napr. národnostné znaky, správne národné posunky; medzinárodný znakový systém, správne medzinárodné posunkovanie podľa anglického výrazu International Signs.

Rád by som pridal ďalšiu poznámku k dvom odsekom, ktoré sú zverejnené pod videonahrávkou:

Prečo je to bez zvuku? Je to experiment. Rýchlosť, akou sú naše newsfilitre načítané do formy podcastu, je pre posunkový jazyk príliš rýchla. V budúcnosti ale nevyklúčujeme, že bude vo videu aj zvuk pre ostatných divákov.

Prečo tam nie sú titulky? Pre nepočujúcich je vraj najlepšie, ak dostanú vo videu len znakový jazyk a nebudú rozptyľovaní ďalšími prvkami. Toto video je ale len experiment a uvidíme, ako sa bude časom vyvíjať.

Tieto odseky sú pre mňa zavádzajúce. Odporúčam, že by ste mohli sledovať naše Správy RTVS v slovenskom posunkovom jazyku na Dvojke, ktoré vysielaajú každý večer obvykle o 19.50 hod., a overovali, aká je rýchlosť odposunkovania nepočujúcimi moderátormi v súlade s načítanými správami počujúcimi moderátormi. Zároveň Vám odporúčam, že by ste mohli sledovať večerné Správy RTVS s okienkom tlmočníka na Trojke a cez ovládač prostredníctvom teletextu zadali 3 zhodné čísla 777 a uvidíte, že sa objavia aj skryté titulky. Máme aj Televízny klub nepočujúcich, ktorý vysiela s tlmočníkom aj s otvorenými titulkami, nič nám nerozptyľuje. Dokonca osoby s poruchou sluchu radi chodia do kina a sledujú sled príbehov súčasne s otvorenými titulkami.

Pre okrajovú poznámku. Musím povedať, že videonahrávka rozhovoru nie je vhodnou prezentáciou pre počujúcich čitateľov Denníka N. Vytvára mnohé mylné predstavy. Prekvapilo ma postavenie počujúcej osoby v roli tlmočníka a hosťa súčasne. Príslušná osoba niekedy vyjadrovala takpovediac neuhladene a okliešťene, keďže simultánne používala dva prirodzené jazyky (hovorený jazyk ako audio-orálny a posunkový jazyk ako vizuálno-motorický). Z dvoch daných prirodzených jazykov vzniká ďalšia komunikačná forma a to posunkovaná slovenčina, ktorá je pre nepočujúcich členov komunity nepočujúcich cudzím jazykom. Podľa mňa dvaja účastníci rozhovoru mali zabezpečiť ďalšieho tlmočníka, ktorý by len tlmočil, čiže poskytoval informáciu medzi počujúcimi a nepočujúcimi osobami.

Vážený pán šéfredaktor,
vážený pán zástupca šéfredaktora,
vážený pán vedúci reportérov a editorov,
vážený pán editor Bezák,

aj keď pôsobíme v rozdielnej spoločenskej sfére, naša zodpovednosť je podobná. Preto budem rád, že ste si vopred uvedomili niektoré výzvy, ktoré nás trápia v súvislosti so článkom a videorozhovorom. Pevne verím, že sa chyby v ďalšej mediálnej správe neopakujú. Opakujem, že myšlienka spustiť newsfilter pre nepočujúcich je skvelá a prínosná pre slovenskú komunitu nepočujúcich.

Dovoľte mi zaželať Vám veľa úspešných činov a množstvo dobre vykonanej práce s cieľom podpory porozumenia aktuálnych správ pre nepočujúcich používateľov slovenského posunkového jazyka.

S pozdravom

PaedDr. Bc. Roman Vojtechovský
predseda Spolku nepočujúcich pedagógov